

PRELUCRAREA MĂSURĂTORILOR GEODEZICE DE NIVELEMENT PRIN METODA OBSERVAȚIILOR INDIRECTE

SAVCA TATIANA

student an. 3, Facultatea COT, UASM

Rezultatele cercetării se referă la o analiză complexă a “Compensării rețelei de nivelement geometric de ordinal 3 prin metoda observațiilor indirecte”.

Scopul lucrării constă în compensarea rețelei de nivelement geometric-geodezic de ordinul 3 prin metoda observațiilor indirecte.

Pentru scopul propus au fost înaintate următoarele obiective:

1. Prelucrarea provizorie a măsurătorilor de niveliment geometric-geodezic;
2. Formarea ecuațiilor corecțiilor;
3. Alcătuirea și rezolvarea sistemului de ecuații normale, calculul coeficienților de pondere;
4. Calculul corecțiilor și a valorilor corectate;
5. Analiza rezultatelor obținute și elaborarea concluziilor.

În cadrul teoriei prelucrării măsurătorilor geodezice s-au dezvoltat, în decursul unei îndelungate perioade de timp mai multe categorii de metode de rezolvare a problemelor din ce în ce mai complexe care au intervenit în domeniul științei cunoscută sub denumirea de geodezie.

Metoda observațiilor indirecte oferă posibilități multiple pentru determinarea unor parametri care pot caracteriza precizia *procesului de măsurare* dar și a *rezultatelor prelucrării*. Unele formule se pot demonstra cu ușurință, altele însă ar necesita un spațiu mult prea dezvoltat, astfel încât vor fi prezentate în manual doar rezultatele finale, care au o importanță deosebită în practica curentă.

Un scop important al prelucrării măsurătorilor constă în determinarea unor parametri:

$$\mathbf{X} = [X_1, X_2, \dots, X_u]^T, \quad (1)$$

în care se cuprind, în primul rând, parametrii de poziționare ai rețelei geodezice în sistemul de coordonate corespondent, dar și alte mărimi care intervin în prelucrare. O caracteristică importantă a prelucrărilor măsurătorilor geodezice este reprezentată de faptul că *numărul de măsurători m^0 , notat n , care intervine în calcule, este întotdeauna mult mai mare decât numărul parametrilor $\mathbf{X}$, notat u .*

Una dintre problemele care necesită un volum de calcul remarcabil, în cadrul tuturor prelucrărilor măsurătorilor geodezice, este constituită de rezolvarea sistemelor de ecuații normale. Se cunosc multe metode de rezolvare a unor asemenea sisteme care s-au dezvoltat pe măsura creșterii dimensiunilor acestora și a dezvoltării tehnicii de calcul.

Dintre aceste metode se distinge *metoda eliminărilor succesive* a lui **Gauss**, atât din punctul de vedere al *tradiției de aplicare* în geodezie, precum și prin mijloacele pe care le oferă la controlul calculelor pe parcurs și în finalul acestora. Metoda s-a aplicat și se aplică și în prezent aproape în toate situațiile în care rezolvarea sistemului de ecuații se realizează cu mijloace de calcul neprogramabile. Așa cum o arată și numele, metoda are ca principiu eliminarea în trepte a necunoscutelor care intervin în sistemul de ecuații normale.

Concluzii și recomandări: Prelucrarea măsurătorilor în rețelele geodezice mai vechi s-a realizat prin metoda observațiilor condiționate. În ultimele decenii, pe măsură ce posibilitățile de calcul au evoluat, s-au perfecționat și modelele de prelucrare, astfel încât metoda observațiilor indirecte a căpătat o aplicabilitate aproape universală. Această metodă are următoarele avantaje specifice comparativ cu metoda observațiilor condiționate:

- programarea calculelor este mult mai ușor de realizat;
- evaluarea preciziei este realizată complet și cu un volum de calcul mult mai redus;
- aplicarea unor verificări de natură statistică este mult mai accesibilă.

Conducător științific - dr. ing., lect. univ., **Zubco Efim**